

Sammanfattning av Europadomstolens dom den 17 juli 2008 i målet NA. mot Förenade kungariket, nr 25904/07

Vid en kumulativ bedömning av riskerna har det framkommit att en utvisning av en tamil, som var i en sådan situation att han skulle ådra sig myndigheternas intressen i deras strävan av att bekämpa LTTE, skulle stå i strid med artikel 3.

Bakgrund

Sökanden, NA, är en vuxen tamilska man från Sri Lanka. NA kom till Förenade kungariket 1999 och ansökte om asyl.

NA anförde bl.a. följande till stöd för sin asylansökan. – I Sri Lanka fruktar han kränkande behandling av både den lankesiska armén och av the Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE). Mellan 1990 och 1997 anhölls han sammanlagt vid sex tillfällen av armén på misstankar om samröre med LTTE. Han fruktar LTTE för att de försökte värva honom vid två tillfällen och för att de ogillar hans far som har utfört visst arbete för armén.

Den nationella prövningen

De brittiska instanserna ifrågasatte inte NA:s trovärdighet men menade att det saknades fog för NA:s fruktan. Sedan NA:s ansökan om ny prövning¹ avslogs bestämdes att utvisningen skulle verkställas den 25 juni 2007. Samma dag beslutade Europadomstolen att tillämpa regel 39 och anmodade Förenade kungarikets regering att tills vidare inte utvisa NA.

Det aktuella målets principiella vikt

I domen noterar Europadomstolen att den skrev till Förenade kungarikets regering i oktober 2007 och förklarade att tills dess att Europadomstolen fattar en prejudicerande dom kommer man även fortsättningsvis att tillämpa regel 39 i förhållande till tamiler som står inför utvisning till Sri Lanka. Mot denna bakgrund och på grund av en oro för en ansträngning av domstolens resurser, vid en fortsatt ökad inströmning av begäran om interimistiska åtgärder, förklarade Europadomstolen att det vore av hjälp om regeringen avstod tills vidare från att meddela instruktioner för verkställighet i dessa typer av mål. Regeringen uppgav att man såg fram emot en prejudicerande dom men att man inte hade möjlighet att skjuta upp verkställighet i dessa typer av mål. Därefter och fram till domen i det aktuella målet tillämpade Europadomstolen regel 39 för 342 tamiler i Förenade kungariket.

Parternas huvudsakliga inställning i Europadomstolen

NA anförde bl.a. följande. – Under de senaste tre åren har situationen för de mänskliga rättigheterna i Sri Lanka försämrats. Stor vikt bör ges till UNHCR:s senaste "Position Paper". Denna rapport belägger, till skillnad från Förenade kungarikets "Operational Guidance Note" att det är långt ifrån enbart högprofilerade tamiler som utsätts för risker vid ett återvändande till Sri Lanka. NA:s personliga situation är sådan att det finns ett stort antal riskfaktorer som samverkar till att han inte kan återvända till

---

¹ Application for permission to seek judicial review

hemlandet. Att beakta också är att det följer av Europakonventionens artikel 53 att det skydd som erbjuds genom konventionen måste vara minst lika högt som enligt skyddsgrundsdirektivet².

Förenade kungariket anförde bl.a. följande. – Utvisningen ska verkställas till Colombo, Sri Lanka. Av aktuell landinformation framgår det tydligt att en person i klagandens situation inte utsätts för risker i Colombo. Även om den generella situationen för mänskliga rättigheter har försämrats i Sri Lanka finns det inte någon generell risk för alla tamiler.

Europadomstolens bedömning

Inledningsvis påminner Europadomstolen om att dess enda uppgift är att säkerställa de förpliktelser som medlemsstaterna har åtagit sig genom konventionen (se artikel 19). Det är därför inte domstolens uppgift att direkt tillämpa skyddsgrundsdirektivet.

Generella principer avseende en situation av generellt våld och medlemskap i en förtryckt grupp

I samband med dess sammanfattning av vilka generella principer som gäller i utvisningsmål tar Europadomstolen upp frågorna om generellt våld och förtryck av en grupp.

Europadomstolen konstaterar att en situation av generellt våld normalt sett inte i sig kan medföra en kränkning av artikel 3 vid en utvisning. Av praxis framgår att enbart en teoretisk risk³ för kränkande behandling inte innebär att en utvisning skulle vara i strid med artikel 3. Europadomstolen utesluter inte att det kan finnas en situation av generellt våld som är så intensiv att situationen i sig skulle aktualisera artikel 3. Europadomstolen skulle dock anamma ett sådant tillvägagångssätt enbart i de mest extrema situationer av generellt våld där det finns en verklig risk för kränkande behandling.

Undantagsvis kan artikel 3 aktualiseras avseende en person som är medlem i en grupp som systematiskt utsätts för kränkande behandling. I denna situation kräver inte Europadomstolen att en sökande, utöver att visa att man är medlem i en sådan grupp, har ytterligare individuella skäl⁴. Vid avvägningen om det krävs ytterligare individuella skäl kan Europadomstolen beakta den generella våldnivån i ett land.

Generella principer avseende hur landinformation ska värderas

Vid bedömning av förhållandena i en sökandes hemland beaktar Europadomstolen allt material som inges av parterna. Om nödvändigt så inhämtar domstolen landinformation ex officio, detta sker särskilt då en sökande eller en intervenerande tredje part ger anledning till att tvivla på tillförlitligheten av landinformationen som används av den aktuella staten. Europadomstolen måste försäkra sig om att de beslutande myndigheternas bedömning är adekvat och stöds av såväl inhemska källor som från andra pålitliga och objektiva källor såsom från andra stater, FN och ansedda frivilligorganisationer. När det gäller den allmänna situationen i ett visst land så har Europadomstolen ofta lagt vikt vid landinformation från självständiga internationella MR-organisationer som Amnesty International eller från myndigheter såsom US State Department. Vid värdering av landinformation ska hänsyn tas till källans självständighet, pålitlighet och objektivitet. Av vikt är också författarens auktoritet, tillvägagångssättet vid insamlande av information, slutsatsernas förenlighet och bekräftelse från andra källor. Hänsyn måste också ges till författarens närvaro och kapacitet i landet i fråga. I detta avseende har FN en särskilt viktig ställning. Europadomstolen lägger störst vikt vid den rapportering som direkt avser den påstådda risken för

---

² Rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet

³ the mere possibility

⁴ further special distinguishing features

kränkande behandling och till bedömningar som uttrycker sig utifrån begrepp som liknar dem i artikel 3. Mindre vikt ges till rapportering om generella socio-ekonomiska eller humanitära aspekter.

Finns det en allmän risk för tamiler som återvänder till Colombo, Sri Lanka?

Europadomstolen instämmer i parternas bedömning att det har skett en försämring av den allmänna situationen i Sri Lanka. NA har inte ifrågasatt de nationella myndigheternas bedömning om att det ändå inte finns en allmän risk för tamiler som återvänder till Sri Lanka. Europadomstolen har följt utvecklingen i Sri Lanka i detalj och instämmer i de nationella myndigheternas bedömning avseende den allmänna risken för återvändande tamiler. Myndigheternas bedömning vilar på seriösa och noggranna överväganden underbyggda på relevant och objektiv landinformation. De generella uttalandena i UNHCR:s Position Paper kan inte i sig vara avgörande för Europadomstolens bedömning. Däremot beaktas UNHCR:s uttalanden om att tamiler med viss "profil" är särskilt utsatta samt att enskilda trakasserier som var för sig inte utgör förföljelse kumulativt kan innebära en allvarlig kränkning av mänskliga rättigheter. Riskbedömningen avseende tamiler med viss profil och av kumulativa enskilda trakasserier sker på individnivå. Vid denna riskbedömning är det legitimt att beakta de riskfaktorer som har noggrant identifierats av de nationella myndigheterna, vilka också varit försiktiga med att inte ge intrycket av att dessa riskfaktorer skulle vara uttömmande.

Med hänsyn till de aktuella rapporterna från bl.a. FN:s särskilda rapportör om tortyr anser Europadomstolen att lankesiska myndigheter utsätter tamiler, som är av intresse för myndigheterna i samband med bekämpande av LTTE, för systematisk tortyr och annan kränkande behandling. Landinformationen medför att artikel 3 är tillämplig då en sökande kan visa att det finns allvarliga skäl att tro att han eller hon skulle vara av sådant intresse för myndigheterna i deras strävan att bekämpa LTTE att det skulle föranleda ett gripande och förhör. På flygplatsen i Colombo är risken för gripande och förhör större än i staden Colombo. Detta innebär att Europadomstolens bedömning av om det förekommer en verklig risk kan bero på sannolikheten av att myndighetspersonerna på flygplatsen uppfattar att någon är av intresse.

Tillämpning av principerna i det aktuella målet

När det gäller hotbilden från de "tamilska tigrarna" instämmer Europadomstolen i de nationella myndigheternas bedömning om att medan det finns en risk för tamiler i Colombo från LTTE så gäller det bara tamiler med en framträdande profil som oppositionsaktivister och de som betraktas som avfallingar eller förrädare. Eftersom det inte har framkommit att NA skulle tillskrivas sådana egenskaper och med hänsyn till att NA:s kontakt med LTTE inträffade för tio år sedan är domstolen övertygad att LTTE inte skulle ha något större intresse i NA. I förhållanden till den uppgivna hotbilden från LTTE löper NA därför inte någon verklig risk för kränkande behandling i strid med artikel 3.

När det gäller hotbilden från lankesiska myndigheter gör Europadomstolen en kumulativ riskbedömning. Denna riskbedömning tar hänsyn till alla tillämpliga risker och görs i ljuset av den försämrade säkerhetssituationen i Sri Lanka. Särskilda riskfaktorer är att NA tidigare har gripits och anhållits och att hans far har undertecknat en handling för att få sin son frigiven vilket innebär att myndigheterna, i vart fall, har dokumenterat att NA har anhållits. Hänsyn tas också till NA:s årr som kan påkalla uppmärksamhet. Att det har gått mer än tio år sedan han anhölls bedöms inte vara avgörande i sig utan myndigheternas nuvarande förhållningssätt måste också beaktas. Andra relevanta faktorer i förevarande mål är bl.a. NA:s ålder, kön och ursprung och att han gjort en asylansökan utomlands. Dessa faktorer bidrar till en risk för att identifieras, förhöras och visiteras på flygplatsen. Vid en kumulativ bedömning av dessa riskfaktorer och med beaktande av den allmänna säkerhetssituationen och riskerna för tamiler som ådrar sig myndigheternas intresse i bekämpandet av LTTE är det troligt att NA skulle anhållas och kroppsvisiteras vilket skulle leda till att man upptäcker hans årr. Det finns därmed grundad anledning att tro att NA skulle vara av intresse för myndigheterna i deras kamp mot LTTE. Europadomstolen finner därför att det för närvarande skulle innebära en kränkning av artikel 3 om NA skickades tillbaka till Sri Lanka.